

MAGYARSAÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — 3.—	Negyedévre — — — — 2.60
Félévre — — — — 6.—	Félévre — — — — 5.—
Egész évre — — — — 12.—	Egész évre — — — — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28

Hirdetések petít számitással, díjazás szerint.

Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Kisemberek sorsa . . .

Budapest, március 18.

Ugy kezdhetném, hogy: csupa komédia . . .
No mert, magyarul mondván, alig is lehet másképpen jellemezni azt az állapotot, amelyben *ez idő szerint* — hogy a legmodernebb szólásmódot használjam — ez a bölcsen kormányozott, de valójában agyonsanyargatott ország leledzik.

Annak idejében az «átkos» Bach-rendszer alatt csak egyféle adónemmel, az ugynevezett *porcióval* zaklatták a magyart s hogyan sóhajtottunk fel a német zsarnoksága miatt! Ma azt a bizonyos *porciót* kétszeresen is megduplázva fizetjük különböző címen, de *magyar állami* szempontból, tehát most már boldog a magyar? Nyakunkra szabadítottuk az ugynevezett «*nincsellenek*» légióját, akik csináltak nekünk ipart, kereskedelmet olyanformán, hogy ideimportálják nemcsak Ausztria, de a külföld ipartermékeit is és cégérül felhasználják a jelszót, hogy: «partoljunk a magyar ipart!» . . .

En édes Istenem, beh sokat lehetne erről a dolgról beszélni! . . .

Ámde ezuttal nem terjeszkedünk ki ezekre a tagadhatatlanul hálás anyagot szolgáltató visszadásokra; megelégszünk azzal, ha rámutatunk azokra a kisemberek s közvetve a nagyközönséget nyomorító harácsolásokra, amiket az ugynevezett *kartelek* széleskarimájú kalapja alatt üznek azok az urak, akiknek ipari s kereskedelmi tevékenységét nem ritkán még ordóval is honorálja a gondviselő kormányzat.

Tudjuk, hogy évek hosszú során milyen fonák helyzetben voltunk a *cukorral*. Negyvenöt-negyvenhat krajcárral fizettük kilóját a *cseh* cukornak, míg a magas állami szubvencióval támogatott magyar gyártmányt, 18-20 krajcárjával árusították Angolországban s a bölcs kormányzat még prémiumot is adott annak, aki odakint a magyar cukrot ilyen olcsón vesztegette.

Végre a *konvenció* némileg szanálta a helyzetet. Néhány krajcárral olcsóbbá lett nálunk is a cukor. De nehogy sok legyen a jóból, arról is gondoskodás történt, hogy ez a kedvezés a lehető legkevesebbre mérséklődjék.

A nagykereskedők ugyanis kartelbe léptek s egyszerűen ők szabják meg, hogy a paprikás szalonnához szokott magyar — miután hovatovább le kell tennie ez ősi szokásáról — hogyan fizesse a kávéfrüstkökhöz szükséges cukrot. Igenis, ezek az urak egyszerűen kimondják, hogy ennyi a cukor ára és pontum. Aki olcsóbban szállítja a kiskereskedőnek, azt nem dobják ki a kötelekből, hanem megbüntetik.

Tudvalevő, hogy a kiskereskedő csak kényserüségéből árusítja a cukrot, mivel nem hogy haszna volna rajta, de sok esetben, főként, ha

tisztességesen szolgálja ki a vevőjét, még rá is fizet. Innen van, hogyha egy szatócs például 30 forint napi bevételt csinál, de abban 20-25 kiló cukor szerepel, a füle tövét vakarva sóhajt fel:
— Adtál uram, de nincs köszönet benne . . .

Tehát amellet, hogy a közönség is drágán fizeti ezt a legszükségesebb háztartási cikket, nem juttat filléreiből a közvetítő kereskedelemnek se, mert annak le kell mondania a haszonról — a kartel javára, miután azok a közgazdasági tevékenységükkel olyannyira kiváló urak szedik le a tejfölt s a kisembernek még csak tisztességes polgári hasznot sem «engedélyeznek» . . . a közönség pedig fizeti azt a taksát, amit ők megállapítanak.

És a kartel veszedelmes intézménye éppen a szegényebb néposztályt sújtja legérzékenyebben. Ha a petróleumgyárosok kartelbe lépnek, ki érzi meg legjobban, ha nem az a szegény ember, akinek alig adatott meg, hogy szerény vacsoráját egy pislálkozó lámpa fényénél költhesse el. S viszont a szénbányák részvényesei sem idegenkednek tőle, hogy éppen azoknak drágítsák meg a fűtőjét, akiknek legritkábban adatik meg, hogy a békés otthon jótékony melegét élvezhessék.

Hát ezek bizony elszomorító állapotok. Pedig hát az a kisember is csak *adóalany* volna tán, ugy-e bizony; és nemcsak ama közgazdasági intézmények, amelyeknek igazgatótanácsai minden évi mérlegnél hallatják a stereotyp jeremiádkát, melyek szerint:

«Mint a közelmúltban, ugy ez évben is szomoruan kellett tapasztalni az ipar pangását, a vállalkozási kedv csökkenését, a kereskedelem visszafejlődését, ugy, hogy csupán a vezetés körültekintő, célirányos tevékenységének köszönhető, hogy az általános gazdasági depresszió nem ütött nagyobb rést «közhasznú vállalatunk» Wertheim-kaszáján» stb.

Igy panaszkodnak ők; nehogy azonban a t. részvényes urak összeráncolják a homlokukat, mindjárt hozzátesszik:

«De az *agitis* vezetőség odaadó munkásságának sikerült a kedvezőtlen viszonyok hatását intézetünk kapolájáról elhárítani s ennek a lelkiismeretes közremunkálásnak tudandó be, hogy nemcsak a múlt évnek megfelelő, de «néhány» koronával magasabb osztalékot lehetünk szerencsések t. részvényeseink javára juttatni» stb.

Tudod-e, édes magyarom, hogy mit tesz az, mikor «a t. részvényes urak» *dividendája szaporodik*? Azt, hogy a kisember *rongyosodik*. És nap-nap után veszi lábai alól a talajt az a *középosztály* is, amely sok száz esztendőn keresztül az államalkotó nemzet gerincét képezte.

Szociális szempontból ezt az elváltozást ugy itélik meg a mindenhez értők, hogy hát hiszen nincs ezen mit bankódnai. Hiszen nem történik más, mint hogy a földi javak *gazdát cserélnék*.

Hát én elhiszem, hogy annak az aprópénzre váltott *antik holminak* mindegy, akárki csörgeti a zsebében, valamint hogy a husnak is mindegy, hogy a kanász nyájörző kuvaszkutyája-e, avagy a főhadnagy ur *Zserzsabek* pincsije dagasztja meg vele a horpaszát. (A magyar ember már ugy is mind tömegesebben lép be a *vegetáriánusok egyesületébe*.) De hogy ennek a mi vérelláztatta anyaföldünknek is *mindegy* volna *akárki* műveltetni — azt már kötve hiszem. (k-j.)

Budapest, március 18.

A képviselőház legközelebb holnap délelőtt 10 órakor tart ülést. Napirendre tüzetett: az elfogadott indemnyi javaslat harmadszori olvasása, az 1904-ik évre szükséges ujoncok számának megállapítása és megajánlása s ezzel kapcsolatosan a honvédelmi miniszter jelentései s az ülés végén az interpellációk előterjesztése.

A *temesvári mandátum*. Temesvárról táviratozzák, hogy ott körülbelül 200 ellenzéki választó csütörtökön este értekezletet tartott és a *képviselői mandátumot Földes Béla egyetemi tanárnak ajánlotta fel*. Az értekezlet kimondta a temesvári egyesület ellenzéki párt megalakulását. A szabad. elvű választók lampionos menetben vonultak a polgármester lakása elé és lelkesen éljeneztek *Héderváryt*, aki a temesvári szabadelvű párt szerdai jelölő gyűlésének táviratára csütörtökön a következő sürgőválaszt adta:

Plausich Mátyás kir. tanácsos, pártelnök urnak. Nagyságod szives közlését, amelyben a temesvári szabadelvű párt megtisztelő határozatát közli velem és amely szerint a szabadelvű párt ujjában is képviselőjelöltül kikijáratni méltóztatott — köszönettel és benső örömmel vettem. Midőn a jelöltséget elfogadom, igen örvendek, hogy legközelebb megjelenhettek a tisztelt választópolgárság körében.
Gróf *Khuen-Héderváry*.

Küldöttség a miniszterelnöknél és a belügyi államtitkárnál. Maros-Torda vármegyének, Marosvásárhely városának nagyszámú küldöttsége tisztelgett ma délelőtt *Tisza István* gróf miniszterelnöknél, hogy megköszönje a felállítandó egyik katonai al-reáliskolának Marosvásárhelyre leendő helyezését. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a város ügyeit szíven viseli és annak fejlesztésére minden lehetőt megtesz. A küldöttség ezután *Sándor János* belügyi államtitkárt kereste fel és átnyújtotta neki díszpolgárrá történt megválasztásáról szóló oklevelet. Az államtitkár keresetlen szavakkal tolmácsolta a város iránt érzett rokonszenvét és megköszönve a személye iránt megnyilvánult bizalmat és kitüntetést, biztosította a küldöttséget, hogy a város iránt ezentul is meleg jóindulattal fog viseltetni. A küldöttség éljenzéssel fogadta az államtitkár szavait. Tisztelegtek még a kereskedelmi és földmívelésügyi minisztereknél.

A *nemzetközi tengerészeti jogegyesület*. Fiuméből táviratozzák: A nemzetközi tengerészeti jogegyesület vasárnap tartja évi közgyűlését gróf *Apponyi Albert* elnöklésével. Napirend: elnöki jelentés, az igazgatóság évi jelentése, múlt évi számadás, jelen évi költségvetés, a megüresült igazgatói helyek belöltése és esülezes indítványok.

Krónika.

Budapest, március 18.

A magyar politikai életben napról-napra egész máig is csak nehezen történt valami, mintha most is csakugy folyna az obstrukció, mint az egy hónap előtti időkben. Tegnap *Lengyel* Zoltán, majd báró *Kaas* Ivor indokolta meg az indemnitási javaslatnál a kormány elleni bizalmatlanságát, ma pedig *Lovász* Márton beszélt hosszasan s utána gróf *Apponyi* Albert mondta el bár nem hosszasan, de hatalmas érvekkel a nemzeti párt részéről benyújtott határozati javaslat mellett záróbeszédét. Ezután még is történt csoda. Az indemnitási javaslatot *Tisza* miniszterelnök és *Lukács* pénzügyminiszter felszólalásai után végre megszavazták. De mikor lesz törvény a többi sürgős javaslatokból, amelyek elintézése szintén időhöz van kötve? Nem áll-e ezek elintézésével szembe a még mindig obstrukcióra kész ellenzéki csoport? A közel-múlt obstrukciói nem csinálnak titkot abból, hogyha nem is a kiméletlen harc nyilvános fegyvereivel, de tovább törnek gróf *Tisza* István miniszterelnök kormányzata ellen, hogy annak minden előrelépését a lassu kifárasztás módszerével megnehezítsék.

A harcolók azt hangsúlyozzák, hogy ők annak fejében miszerint a kormányelnök a házszabály-módosító javaslatát visszavonta, csak annyit ígértek meg, hogy az ujoncmegajánlási javaslatot keresztüleresztik. Ez megtörtént s ma keresztüleresztették az indemnitit is s többre nincsenek kötelezve s most már ismét szabad kezük van. Tegnap toborozták is a sorozási javaslatok ellen felszólalókat, de ez nem igen sikerült. A Kossuth-párton — úgy mondják — most már alig öt ember támogatná a lappangó obstrukciót, különösen az után az erős támadás után, melyet a párt ellen tegnap *Lengyel* Zoltán intézett, megvádolván Kossuthékat, hogy olyan célokért küzdenek, melyek elérhetésében maguk sem bíznak és hogy a teljes mozdulatlanság tehetetlenségéhez jutottak, amelyből nem képesek kibontakozni. Tegnap gróf *Apponyi* Albertet — aki különben ma délután Fiuméba utazott — megakarták nyerni arra, hogy kormánybuktató tervük támogatására mondjon hosszabb záróbeszédet. Gróf *Apponyi* Albert azonban kijelentette, hogy ő semmiféle sem nyílt, sem lappangó obstrukciót nem támogat, sőt azt ma is elítéli, azért is, mert az lerontja a népnek még meglevő bizalmát is a parlamentáriszmus iránt s azért is, mert a jövőben még

fokozottabb gazdasági károkat okoz az országnak, mikor oly égető elintézésre váró kérdések vannak a képviselőház előtt, mint a kereskedelmi szerződések és az Ausztriával való gazdasági kiegyezés, melyekre vonatkozó törvényjavaslatoknál ugyanis — természetesen, hosszú vitára van kilátás.

A függetlenségi Kossuth-pártnak az a része, mely hosszabb idő óta szintén a béke létrejötté mellett buzgólkodott, szintén úgy vélekedik, mint gróf *Apponyi* Albert, bár vannak még e pártban egyesek, akik nincsenek olyan nagy lelkesedéssel eltelve a március 10-én megkötött béke iránt. Ezek az urak azt hangoztatják, hogy ennek a békekötésnek egyelőre az az eredménye, hogy még több katona fog fegyverhez állani ideiglenesen, mint ezelőtt. Most besoroznak ugyanis a jövő héttől kezdve 40—44 ezer ujoncot, de a behívott póttartalékosok és visszatartott katonák nagy része még mindaddig a fegyveres szolgálathoz marad, míg az ujoncok ki nem lesznek képezve. De hát — vetik ez ellen a felfogás ellen — a póttartalékosok és negyedévesek még tovább bentartattak volna, ha a parlamenti béke még ma sem jött volna létre. Így legalább ha nem is a szántásra-vetésre, hanem az aratásra hazaérkezik sok ezer magyar munkászék, aminek most annál nagyobb jelentősége van, mert hisz tudvalevő, hogy a szociális igazgatások következtében az ország nagy részében a földmunkások aratási sztrájkra készülnek.

A mozgósítási hírekről elhallgatott a napi krónika s határozottan megcáfolja azt, hogy *Nyiri* Sándor honvédelmi miniszter bécsi utazása ezekkel volna összefüggésben. *Nyiri* Sándor utjának politikai célja az, hogy részt vegyen a jövő évi közös hadügyi költségvetési javaslat előkészítésében és hogy az új katonai alapítványokról szóló s már kész javaslatot előzetes jóváhagyás céljából bemutassa a felségnek. Ez a javaslat — bécsi hírek szerint — csak az 1904. évi ujoncmegajánlási és egyéb sürgős javaslatok tárgyalása után kerül napirendre, de úgy, hogy már az 1904—5-iki katonai iskolai év előtt teljesen a gyakorlati hatályban is érvényben lévő törvény legyen.

Ma tehát odáig jutott a kormány, hogy egyelőre kiszabadult a katonai és pénzügyi ex-lexből, aminek még egy év előtt meg kellett volna történni. A katonaiállítást hétfőn megkezdik, az adószedést pedig a jövő héten. Ha a kormány az utóbbit kiméletesen viszi keresztül, ez hatással lesz bizonyára a képviselőházban jövő év javaslatának sorsára is. Most pedig a törvényte-

len állapot kátvujából kibontakozván, látjuk meg, hogy gróf *Tisza* István miniszterelnök mire lesz képes az ország politikai és gazdasági érdekeit megvédelmező alkotások terén?

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, márc. 17

A tömött padsorok bizonyítják, hogy az ünnepi hangulatnak már vége van és a honatyák visszaérkeztek kerületükből, ahol március idusának ünneplésével voltak elfoglalva. *Perczel* Dezső elnök is megérkezett és a mai ülésen már ő elnököl.

Napirend előtt *Szalay* László védekezett *Lengyel* Zoltánnak azon tegnapi támadása ellen, mintha a Kossuth-párt a legutóbbi rimaszécsi időközi választás alkalmával nem részesítette volna a párt programjával fellépett jelöltet erkölcsi támogatásban.

Az indemnitási javaslat ellen egyedül *Lovász* Márton beszélt röviden, úgy hogy az elnök tízenegyórakor bezárhatta az általános vitát és a határozati javaslatok benyújtóit megillető zárszóra került a sor.

Barta Ödön nem élt jogával, helyette azonban *Apponyi* Albert újabb okokat hozott fel a kormány iránt táplált bizalmatlansága mellett, amelyek részéről lehetetlenné teszik a kormánynak a szükséges eszközök rendelkezésére bocsájtását.

A részletes tárgyalásnál több módosítást tett a pénzügyminiszter, a címmel az indemnititartamát négy hónap helyett hat hónapra kérte megállapítani s a javaslatot egy szakaszszal megtoldotta az ex-lex alatt keletkezett adóhatalékokkal szemben nyújtandó fizetési kedvezményekre nézve.

A Ház többsége aztán a javaslatot részleteiben a pénzügyminiszter módosításaival elfogadta, amiáltal a kormány hosszú idő után megkapta az indemnitást.

Holnap az 1904-ik évi katonai javaslatok tárgyalását kezdik meg.

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: *Perczel* Dezső.

Jegyzők: gróf *Eszterházy* Kálmán, *Dedovics* György és *Endrey* Gyula.

Elnök az ülést megnyitván, hitelesített a tegnapi ülés jegyzőkönyvét; előterjeszti az iroményokat.

A japán nő toilletteje.

Közlő: S. B.

A kicsi gésákat eddig csak a teaházak virágos keretéből ismertük, mert számos operett könnyen gördülő rimékben, muzsikában így mutatta be őket. Most mikor a kis sárga emberek váratlanul hősi babérokat gyűjtenek a harcmezőn, a nők érdeklődése önkéntelen a japán asszonyok belső élete felé fordul. Ismerni szeretnők őket, hős uruk és parancsolójuk életpárját és érdeklődünk minden szokásuk iránt. Asszonyt pedig mi érdekelhetne jobban, mint diadalmas szépségének legerősebb fegyvere: a toillette?

Az idők forgatagában, a változó korszakok lázas haladásában a japán viselet teljesen megörizte a maga festői eredetiségét. Férfiak és nők egyaránt ma is úgy öltöznek ott, mint ahogy őseik öltöztek egykoron és a modern divatnak hajszálnyi érvényesülést sem engedtek e téren. És valóban kár is volna, ha a japán viselet jellegzetes volta bármi irányban csorbát szenvedne.

A japánok legfontosabb ruhadarabja a kimona, az a nyílt, bő kabát, melyet jobbról balra átvetnek és derékban egy övvel lekötnek. A kimona külsejében kifejezi viselője rangját és szöveve, szabása teljesen eszerint alakul. A szegénysorsúak vászonból viselik és ezeknél csak térdig ér, a gazdagok ellenben főleg selyemből és uszályosan készítik és első szélét vastag, gyapottal bélelt sávval szegik be. Az elegáns asszonyok egész sor kimonát öltönek egymás fölé, a szerint, amint ezt az éghajlat vagy évszak megköveteli.

A kimona ujjja egészen másként van szabva, mint a mi ruhánk ujjja. Nyílása alul nem kerek és csőforma, hanem hosszas hasíték, amely félig be van vonva, mert egyszersmind zsebek is szolgál. Ide rakják a japán nők azokat a finom, puha papirokat, amelyek náluk a zsebkendőket helyettesítik. Mivel ezek a ujjak többnyire nagyon hosszúak — a földig is leérnek — sok minden fér el bennük, főbbek között a japán nő apró toillette-dobozai is.

Jelentős szerepet játszanak ezek az ujjak a női kacérság terén. A szegénylős japán bakfisek piruló arcukat rejtik beléjük, nagyon bájos mozdulattal. Mások könyveiket törlik beléjük, mely szereplésüknél fogva a költők már sűrűn megénekelték az ujjakat.

Az övek nehéz selyemből vannak. Hátral pillangószerű csokorra kötik, amelynek két vége a földig leér. Többnyire nagyon élénk színekben készülnek és a végük himzett. A fehérneműt nem ismerik a japánok, ami az európai fogalmak szerint kissé különös dolog. Mindamelllett kevés nép oly kényes tisztaság tekintetében, mint éppen ők.

Hajukat a japán nők rendkívül gondozzák s aki ezt nem teszi, általános megvetéssel találkozik. A hajápolás jelentőségét abban kell keresnünk, hogy az asszonyok tisztán a hajviselet révén fejezik ki az egymás között fennálló kor-különbséget. Közös a hajdísznak csak az a vonása, hogy minden nő egyenesen kifésüli a haját és a homloka mindig szabadon marad. Bodrozott és süttött haját a japán nő nem visel, de egykor szokásos volt a kibontott haj viselete.

A fényes, szépen fésült haját sok hajtüvel tü-

zik tele. Ezek fémből vannak, gyümölcs-, virág-, madár- és rovarmintákat mutatnak. Ők egyszersmind a japán nő egyedüli ékszerai, mert ott semmi más ékszer nem viselnek. Sőt az előkelő japán hölgy a haját is csak nagyon mértéketlenül ékesíti, mert különben mindjárt a feltűnés vádjával illetnék.

A kendőzést művészi tükélyre vitték a japán nők. Rizspor helyett a jalapa fehér lisztes porát használják, behintik vele arcukat, nyakukat sőt vörös festékkel a fülcimpájukat is kipirosítják. Hogy ezzel a már elszállt fiatalságot akarják Japán divathölgyei visszavarázsolni, azt már régen tudjuk. Ajkukat pirosítják, megaranyozzák és zöldszínűre is kifestik, ami kissé különös hatással van a szemlélőre.

Fogaik ápolására nagy gondot fordítanak, de ennek meg is van a kellő eredménye. Szép fogukat most soká megörzik, mert a kultura eltörölte azt — náluk évszázadokig fennálló szokást — hogy minden férjes asszonynak feketére kellett a fogát festenie. Ezt a barbár szokást most elhagyják.

A japán asszony lábbelije durva harisnyából és szandálokból áll; ez utóbbiakat rizsszalmából vagy finom nádból fonják, elől vászonrész van rajtuk, mely egészen a lábujjhegyig leér. Esős időben olyan szandálokat viselnek, amelyeknek két egyenesen álló deszkadarabra vagy fatöngre van szegezve a talpa. Ezeket szalmaszalagokkal kötik a lábra. A szandálokat különben mindig a küszöbnél levetik és csakis harisnyán lépnek a szőnyegetek pótló szalmagyékényekre.

A japán viselet fontos alkotórésze a legyező; férfiak is viselik. Japán feljegyzések szerint a

Napirend előtt.

Szalay László: Lengyel Zoltán tegnapi beszédében többek között a rimaszécsi választást is szóba hozta és amit mondott, az a való tényekkel ellentétes, mert nem igaz az, mintha a függetlenségi párt részéről a jelölt támogatásban nem részesült volna, miután éppen szóló és Kálosi József voltak a kerületben a választás ellenőrzésére.

Elnök: Következik a napirend szerint az

indemnitás

Lovász Márton: Az új kormányban egy nemzetellen irányú, párturalomból tengődő kormányt lát, amely a törvénytelen eszközök használatától sem riad vissza, ha arról van szó, hogy hatalmát biztosítsa. Visszapillantást vet a közelmúltban folytatott nagy küzdelemre, amelynek egyedüli bűne az, hogy a miniszterelnök kormányra lépését lehetővé tette. Bizalommal nem viseltetik a kormány iránt s a javaslatot nem fogadják el.

Elnök: A vitát bezárja. Következik a határozati javaslatok benyújtását megelőző zárszó.

Barta Ödön: A zárszó jogával nem kíván élni.

Gróf Apponyi Albert: A miniszterelnök szólónak multkorai bírálatát csak egy pontban vonta kétségbe és pedig abban a pontban, melyben szóló a miniszterelnöknek a katonai kérdésekkel szemben azelőtt elfoglalt álláspontját jellemezte. A miniszterelnök ugyanis azt hangoztatta, hogy ő mindig a nemzeti haladást kívánta katonai téren is, amivel szemben e téren állást foglalt, az csupán az ellen az agitatorius fellépés ellen irányult, amely a katonai reformokat kieszakozolni célozta. Talán a miniszterelnök legközvetlenebb hívei is csodálkoztak ezen a kijelentésen és szóló maga is kételkedni kezdett, úgy hogy kénytelen volt mindazon nyilatkozatokat áttekinteni, amelyek a miniszterelnök ez ügyben régebben tett. Azt találja azután, hogy még is szólónak volt igaza, mikor a miniszterelnök konzervatívizmusát emlegette katonai téren és ennek bizonyítására felolvassa a miniszterelnöknek az 1889. évi véderővita során elhangzott felszólalásainak egynemelyikét. Akkor a miniszterelnök szólónak a katonai reformkövetelések tárgyában beadott határozati javaslatát frázisnak minősítette és bár elismerte, hogy a katonai téren, különösen a tisztképzésnél sok teendő volna, de ezt a követelményt mindössze abban állította fel, hogy a magyar nyelv és irodalom, a történelem megfelelő módon taníttassék, hogy a magyar fiúk tömegesen lépjenek be a hadseregbe, kerüljünk minden provokációt. Azt a követelményt azonban, melyet szóló akkor felállított, vagyis a nemzeti kultúra berontolásának szükségét a katonai oktatás terére, a miniszterelnök olyannak jellemezte, amely a 67-iki kiegyezés keretén túl terjed. A miniszterelnök, ha nem is teljes mértékben, de lényegében és nagyjában, még is azokat a követelményeket valósította meg és így szólónak a miniszterelnökre vonatkozó kritikája teljesen jogosult volt. (Helyeslés a baloldalon.)

legyezőt már 670-ben Krisztus születése után ismerték. A legelső legyező huszonöt vékony deszkadarabból állt, melyeket vékony selyemzsinórok fűztek egymáshoz. A most szokásos legyezőknek bambusz nád és finom papír adja az anyagát, különben nálunk is eléggé ismerték már. Leginkább Tokióban készülnek, de szállításuk már nagy nemzetközi forgalomra lett.

A japán történelemben jelentős szerepet játszik a legyező, a költők sűrűn, szinte állandóan megemlíkik szereplését és a szinpadai előadásoknak szinte nélkülözhetetlen kelléke. Oly kecsesen tudnak vele bánni, kezelése oly kifejező, hogy valóságosan egy teljes nyelvet pótol. Kiviteik ezérfele, a sablon veszélyével fenyegeti, de sokban nem tudta megörölni eredetiségét.

A nap és eső ellen óriási ernyőkkel védekeznek a japánok. Virágoktól, madaraktól ékes, erősen olajos papírt huznak a vékony bambuszvesszőkre és a libegő pillék árnyékában vígan dacolnak az idő minden viszontagságával.

A japán toilette leírása nem volna tökéletes, ha meg nem emlékezném arról a már már kiveszőben lévő szokásról, hogy a bőrüket a japánok még most is tetoválják. Csak hogy ők ebben más módszert követnek a vademberekénél. Mit azok egyenletes szimmetrikus mintákkal ékesítettek testüket, a japánok igazi képeket, egész virágok, hokrok és a mult hőseinek képmását karcoltatják a bőrükre. Ezt a szokást azonban lassanként teljesen eltűnteti a modern kultúra üdvös behatása.

Ujból hangsúlyozza, hogy a miniszterelnök a nemzet és a dinasztia közötti harmónia megóvására képtelen különösen az ily nyilatkozatok után és bizalmatlansága csak fokozódott a kormány iránt, miért is a kormányzathoz szükséges eszközöket nem szavazta meg. (Élénk éljenzés és taps a baloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Röviden akar szólani s csak pár megjegyzést akar fűzni az előtte szóló beszédjére. Apponyi szemére vetette, hogy szóló nem következetes a multjával, ezzel szemben megjegyzi, hogy ma is azt vallja, mint a multban s szolidáris azzal. Ezért célt tévesztett Apponyi, mert őt nem szorította sarokba a felolvasott beszédeivel. Multjára katonai politikájában pusztán egy kis nüansz-szerű eltérés van, a kulturális cél teljes kifejlődése tekintetében. Apponyit is lehet következetlenséggel vádolni, mert abban a korban, mikor a miniszterelnök (89-ben) a felolvasott beszédet mondta, Apponyi oly pártinak volt befolyásos tagja, amely a honvédséget vissza akarta fejleszteni.

Báró Kaas Ivor: Azóta tényleg visszafejlődött. (Zaj jobbról.)

Gróf Tisza István: Bár minden intézményünk úgy fejlődött vissza, mint a honvédségünk.

Reflektál a közgazdasági bizottságban tett nyilatkozatára. Eire leghatározottabban állítja, hogy a kormány eljárása az lesz, hogy felhatalmazást kér a kereskedelmi tárgyalások megkezdésére, amely nem hogy az 1899. XXX. törvények biztositékát igényel meg, hanem pusztán ennek a törvénynek a változott viszonyokhoz való alkalmazását akarja. (Zajos ellenmondás balról.) A kormány felhatalmazása a szerződés kötésénél nem fogja érinteni a törvényben biztosított időpontot.

Elnök 10 perc szünetet ad.

Szünet után.

Finók úra megnívja az ülést.

Ho Lajos rövid beszéd kíséretében elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Elnök: Többen nincsenek szólásra előjegyvezve, fölteszi a kérdést, elfogadja-e a Ház a javaslatot általánosságban?

A Ház többsége elfogadja a javaslatot a részletes tárgyalás alapján.

Lukács László pénzügyminiszter: Amint a miniszterelnök már jelezte, az indemnitást négy hónap helyett hat hónapra kívánja a kormány megszavaztatni. Azt óhajtja, hogy ez már a cimben is kitejézésre jusson és ezért módosítást nyújt be a cím megfelelő módosítása iránt. A Ház elfogadja a pénzügyminiszter módosítását.

Az 1. §-hoz az elnök fel akarja olvasatni a pénzügyminiszter módosító indítványát, mikor **Kulik Béla** kifogásolja azt, hogy a cím feletti tárgyalást és szavazást, a nagy zajban tudomásul nem vehették. Házszabályvita keletkezik, melyben részt vesz **Nessi, Jusli Gyula**.

Elnök: Az 1. §-t a pénzügyminiszter módosításával szavazás alá akarja bocsátani. A kérdés feltevéséhez **Simonyi-Semadam** szól hozzá. Az eredeti szöveggel szemben a Ház a módosított szöveget fogadja el.

A 2. §-t a többség változatlanul elfogadja.

A 3. §-hoz **Oko icsányi László** szól, tulajdonképpen ehhez a szakaszhoz tartozó határozati javaslatát elfogadásra ajánlja. Szóló nem tudja, hogy mit tartalmaz a pénzügyminiszter módosítása, de kéri a minisztert, hogy ennek a kedvezménynek a megadását ne a kérelmezéstől tegye függővé, mivel ez a protekciós rendszert sejténé csak elő, hanem adja meg azt mindenkinek, aki akarja.

Lukács László pénzügyminiszter: Azért nem szólalt előbb fel, mert az ő módosítását a 3. §. keretén kívül egy önálló 4. §-ban akarta benyújtani. Eredetileg megegyezik az ő indítványa Okolicsányival, de azt a módot, ahogy azt Okolicsányi ajánlja, nem tartja elfogadhatónak. Ne téljen Okolicsányi attól, mintha a kedvezmény kérelmezése valami költséges eljárás volna. Lehetővé lett téve, hogy ez a kérelmezés szóbelileg is előadhatassék a pénzügyvizsgálóság előtt. Kéri az ő módosításának a 3. §. után, mint önálló 4. §-nak való beiktatását, mely esetben természetesen az eredeti szöveg 4. §-ából 5. §. lenne. — A javaslat az adóhátralékok fizetési módzatairól s kamatmentességéről szól. (Helyeslés jobbról.)

Elnök kérdésére a Ház a 3-ik szakaszt elfogadta. **Endrey Gyula** jegyző felolvassa a pénzügyminiszter javaslatát.

Elnök kérdésére a Ház többsége elfogadja a pénzügyminiszter javaslatát.

Okolicsányi László visszavonja javaslatát. A 4-ik, illetve az 5-ik szakaszról **Lukács László** pénzügyminiszter módosítványt ad be, hogy a 4-ik szakasz a törvény megszűnésével nem veszti hatályát.

A Ház a szakaszt a pénzügyminiszter indítványával fogadja el.

Elnök jelenti, hogy ezzel a javaslat részleteiben is elfogadhatott. Megállapítja a holnapi ülés napirendjét.

Szederkényi Nándor: A vármegyei tisztviselők fizetésrendezése ügyében interpellációt intézett a pénzügyminiszterhez s még mindig nem kapott rá választ. A megyei tisztviselőkről nagy elismeréssel nyilatkozik.

Lukács László pénzügyminiszter válaszában kijelenti, hogy a költségvetés tárgyalásánál a megyei tisztviselőkről is gondoskodni fognak, még pedig méltányosan.

Szederkényi Nándor tudomásul veszi a választ.

Elnök: Kérde a Házat, hogy a házszabályoktól eltérőleg tudomásul veszi-e a választ, előzetes bejelentés nélkül.

Barta Ödön: Azt bizonyítja, hogy a pénzügyminiszter mostani nyilatkozata után **Szederkényinek** az interpellációt vissza kell vonni. (Helyeslés.)

Szederkényi Nándor az interpellációt visszavonja.

Elnök: az ülést fél 2 órakor bezárja.

A japán-orosz háború.

Budapest, március 18.

Hogy az oroszok a háború eddigi eredményével nincsenek megelégedve, leginkább abból tűnik ki, hogy az orosz hadvezérlét fejeit szárazon és tengeren nyakra-főre kicsérélik. Visszahívták **Stark** altengernagyot és **Molas** ellentengernagyot, a port-arthuri flotta vezetőit, **Stössel** port-arthuri várparancsnokot pedig a Jalu folyó mellé rendelték. Az új erők közül különösen **Makarov** tengernagyotól, a port-arthuri flotta új parancsnokától sokat remélnek. **Makarov** pusztája megjelenése visszaadta lelkét Port-Arthur helyőrségének és lakosságának, amelyet a japánok öldöklő bombázása pánik félelemmel töltött el. Most már egész nyilvánvaló, hogy a japán ágyuk Port-Arthur épületeiben és lakosaiban egyaránt nagy kárt tettek.

Mai távirataink különben a következőket jelentik:

A szárazföldi harctér.

London, márc. 18.

A Daily Chronicle jelenti Sanghaiból tegnaptól, hogy e hó 10-én tíz japán hadihajó megjelent Csianfo előtt és hogy ott tizenkét szállítóhajó csapatokat szállított partra. Még harminc szállítóhajó várnak 20.000 emberrel. A Daily Mail értesül Csifuból, hogy a mult hét végén Csemulpóban 3000 japán szállított partra és hogy még 2000-et várnak oda. Az oroszok a japán előrsök előnyomulása elől visszavonulnak a Jalu felé. Kisebb japán különítmények megszállnak minden várost. Ugyanaz a lap értesül Szöulból, hogy 800 kozák és egy ütég tábori tüzérség Juncungba érkezett. Azt hiszik, hogy még 2000 ember érkezik oda. Jól bannak a koreaiakkal és mindenért jó árakat fizetnek. A Standard jelenti Csifuból, hogy folyton érkeznek Fort-Arthurba élelmiszereket hozó vonatok. A vasuti vonal még sértetlen. A megsérült orosz hadihajók kijavitása serényen folyik. Azt állítják, hogy a Kaicsuban és Liaotungban állomásozó orosz csapatok száma 13.000-re rug.

Csifu, március 18.

Nagy csapatok vannak utközben Csemulpo felé. E héten 3000 löny sereg szállott partra Csemulpóban és még 2000 embert várnak holnapra oda. A japán előrsök jelentik, hogy az orosz csapatok visszavonulnak a Jalu folyó mentéől.

Weiheiwei, március 18.

A hatodik hadosztály második zászlóalja felváltotta a sosuli helyőrséget, amelyet visszarendeltek Japánba. A japán hadvezérlés Korea északi részében három hadosztályt akar felvonultatni. Ennek a hadseregnek Pjong-jiang lesz a középpontja és innen fogja Mandzsuriában a támadásokat végrehajtani.

Idegen államok képviselői a harctéren.

Szentpétervár, márc. 18.

Az a két német vezérkari tiszt, akiket a cár tegnap bucsukihallgatáson fogadott, holnap reggel utazik a háború színterére. Velük megy egy norvég és egy svéd delegált. Két angol tiszt, akik azelőtt a szentpétervári angol nagykövetséghez katonai meghatalmazottakul voltak beosztva, az utolsó pillanatban

sztintén engedelmet kapott, hogy az orosz harcértre mehessen. Az angol tiszteket e hét végére Szentpétervárra várják és mivel megszakítás nélkül fognak Mukdenbe utazni, nyilván hamarabb érkeznek oda, semmint Kuropatkin, aki utközben a Bajkál-tón túl a legfontosabb hadiszállásokat személyesen akarja megvizsgálni.

Port-Arthur kiürítése.

Berlin, március 18.

Varsóból írják a Berliner Tageblatt-nak: Arra a hírre, hogy az orosz helyőrség feladta és kiürítette Port-Arthurt, a lakosság körében iszonyu pánik támadt. A bankokat a közönség megröghanta és visszakövetelte betétjeit.

Korea és Japán.

London, március 18.

A Reuter-ügynökség pétervári levelezője magánforrásból megbízható oldalról értesül, hogy Oroszországnak az a nézete, hogy az a szerep, amelyet Korea Japánnal szemben játszik, Koreát hadviselő féllé tette, mert megsértette a semlegességet.

Berlin, március 18.

Pétervárról táviratozzák, hogy Kin herceg, a koreai követ akként nyilatkozott, hogy Japán és Korea közt létrejött szerződés kényszerűségből kötött meg Korea részéről, mert a japánok még akkor vették rá a koreai kormányt a szerződés aláírására, amikor Japán csapatok táboroztak koreai területen. A koreai kormány ebből az eljárásból azt következteti, hogy Japán ezután is hasonló erőszakoskodásokat fog elkövetni Koreával szemben.

Oroszország újabb hajórajja.

Kiel, március 18.

Az orosz tengerészeti kormány lázas siettséggel szereli fel hajórajait torpedórombolókkal és naszádokkal. Ujabb 12 torpedó naszádot rendelt az orosz kormány, amelyeket egy év leforgása alatt kell szállítani s így a német hajógyárak megfeszített erővel dolgoznak.

Tűzkatasztrófa egy leányiskolában.

Budapest, március 18.

Az ó-buda-ujlaki nőpariskolában ma reggel megrondító szerencsétlenség történt. A leánykák az igazgató nevenapja alkalmából élőképpel és szavalattal akarták leróni a hálájukat s két leányka ruhája, akik a hála-angyalat jelképeztek, a borszesz lámpától lángra kapott és halálos sebet szenvedett.

A megdöbbentő szerencsétlenségről a következő részleteket jelenti tudósítónk:

A Bécsi-ut 42. szám alatt van az ujlaki polgári leányiskola és ezzel kapcsolatosan a nőpariskola. Az intézetnek dr. Gööz József, a hírneves tanügyi író az igazgatója. Az intézet minden esztendőben megünnepli az igazgató nevenapját, amely március 19-én van. Pár esztendővel ezelőtt a növendékek pénzt gyűjtöttek össze, hogy az igazgatónak valami ajándékkal kedveskedjenek. Az igazgató ezt megtudta, megtiltotta az ajándék megvásárlását s az egybegyűlt összegből alapot létesítettek a szegény tanulók segélyezésére. Ez az alap azóta megnövekedett és áldásos működést fejt ki. A segélyezést főleg a női pariskola tanulói élvezik, akik ezért igen hála-lásak az igazgató iránt.

Az idén az ipariskola II. osztályának növendékei arra kérték osztályfőnökönjüket, Korzaneczky Honát, hogy valami imponansabb módon ünnepeljék meg az igazgató nevenapját. Elhatározták, hogy életképet mutatnak be, amelyben a növendékek hálájukat fejezik ki. Két leánykának, a tizenöt éves Wittek Irának és a tizenhat éves Weisz Etelkának osztották ki a hála angyalának a szerepét. Ma reggel az egész iskola növendékei ünneplő ruhában jelentek meg. A színpad a II. emeleti zeneteremben volt felállítva. Itt gyűltek össze a növendékek és a tanári testület. A szomszédos teremben, amely a polgári iskola III.

tanterme, az élőkép szereplői készülődtek az előadásra. Wittek Irma és Weisz Etelka lenge fehér ruhában jelentek meg. Felkötötték már a papirosból készült fehér szárnyakat is, amikor Wittek Irma észrevette, hogy kibontott haja nincs kísüve. Nála volt a művirágkészítéshez használt fodorítóvas, csak meg kellett valahol tüzesíteni. Tudták, hogy a borszeszlámpa a szertárban van elzárva, a kulcsot pedig a hivataloszolga, Bence Sándor őrzi.

A leányka elkérte a szolgáltól a borszesz-lámpát, amelyet a tanteremben meggyújtott, hogy azon a fodorító vasat megtüzesítse. Eközben valahogyan felborult a lámpa és a láng belekapott a leányka könnyű fehér ruhájába, amittől meggyuladt a mellette álló Weisz Etel ruhája is. A teremben levő leánykák között iszonyu riadalom támadt. Az égő lányok láttára mindenki elveszítette a fejét és a gyermekek rémes

— Tűz van! Tűz van! — kiáltással rohantak a folyosóra.

A rémes sikoltozásra a szomszédos zeneteremből a folyosóra siettek a tanárok és Móra István, a szavalat tanára meg Hoppe Rezső zenetanár a tanterembe akartak sietni, amikor onnan lángba borult ruhával, égő szárnyakkal, jajveszékelve futott ki a két leány. Móra István pillanat alatt a felöltőjével borította be az égő Wittek Irát, aki azonban ledobta magáról a felöltőt és tovább szaladt. A rémület fejét vette mindenkinek. Bence Sándor iskolaszolga és a felesége vizes pokrócokat kerítettek, amivel azután beborították a leánykákat. Ezalatt a többi növendéket az első emeletre vezették.

Az összegett leánykához dr. Gebhardt Ferenc az iskola egészségi tanárát, az új Szent János-kórház rendelő orvosát hívták, aki onyhító balzsammal kentette be a leánykák sebeit. Közben értesítették a mentőket és a rendőrséget. A mentők részéről dr. Viroztek Győző főorvos több orvossal automobilon érkezett a veszedelem színhelyére. Wittek Ionáról a ruha teljesen leégett és egész testét elborították az égési sebek, Weisz Etelkának is egész felső teste összeégett. Amikor a mentők megérkeztek, dus fekete hajójában még mindig lappangva égett a tűz. A mentők a borzalmasan összegett leánykákat első segítségben részesítették. Witteket a Margit-kórházba, Weisz Etelkát pedig a zsidó kórházba szállították.

A VII. kerületi rendőrkapitányságról dr. Saó Sándor rendőrkapitány ment a helyszínre, ahol megindította a nyomozást. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a leánykák saját vigyázatlanságuk áldozatai. Wittek Irma engedelem nélkül, a tilalmat megszegve, vitte ki a szertárból a borszeszlámpát és a tanárok tudta nélkül gyújtotta meg. Az egész ünnepélyről semmit sem tudott az igazgató, akit meg akartak vele lepni. Az esetről csak akkor értesült, amikor a leánykák borzalmas jajveszékélése tette lármássá a folyosókat. A két leánykán kívül Bence Sándor hivataloszolga és a felesége a kezén szenvedett súlyosabb sebesülést.

Dr. Gööz József igazgató még a délelőtt folyamán jelentést tett a katasztrófaról a polgármesternek és kerületi előlárónak. A női ipariskola, amelynek a két növendéke összeégett, nemes missziót teljesít Ujlakon és O-Budán. A szegénysorsu gyermekleányokat a ruhavarrásban, művirágkészítésben, szőnyegszövésben és kézimunkában tanítják ki. Az iskola az 1896-iki párisi világkiállításon kitüntetést is nyert, sőt munkáinak most Párisban, a tanszermuzeumban állandó kiállítása van.

NAPIHIREK.

Budapest, március 18.

— (Időjárás.) A földközi-tengeri depresszió kifejtődött és Spanyolország felé jelentékenyen emelkedett a levegőnyomás, egyebütt pedig változásban, eloszlásában számbavehető változás nem mutatkozott. Európa időjárásában csupán Olaszországban állott be változás, amennyiben ott az eső általános volt.

Hazánkban az időnek enyhe száraz jellege van.

Jóslat: Lényegtelen hőváltozás és legfeljebb délnyugaton némi eső várható.

Hőmérséklet: + 11-1 C. fok.

— (Vilma királynő üdülése.) A Giornale d'Italia jelenti Lavenóból: Vilma hollandi királynő a Lago Maggiore mellett szándékozik lakást venni, hogy hosszabb betegsége után üdüljön.

— (Kohn érsek utóda.) A lemondott olmtüzi érsek helyét — mint már megirtuk — egy vikárius fogja elfoglalni, kinek megválasztására Merry del Val államtitkár most szólította fel az olmtüzi káptalan. A káptalan a választást holnap, szombaton ejti meg. Legvalószínűbb jelölt dr. Klug Antal kanonok s Weinlich János prépost.

— (Az aostai herceg balesete.) Turinból jelentik: Mídon az aostai herceg Durini parancsörtszt kíséretében sétalovaglást tett, lova hirtelen félreugrott és a herceget egy fa törzséhez szorította. A herceg leesett a lóról s ballábán törést szenvedett. Gallin dr. az első segítségben részesítette a herceget, akit azután palotájába vittek, ahol Karle tanár és egy katonaoorvos vették kezelés alá.

— (Ebéd a főrendiház elnökénél.) A főrendiház elnöke által március hó 20-án este 6 órakor adandó ebédre meghívták a következők: Báro Meithényi László, báro Fejérváry Géza, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszter, Beniczky Ferenc, Hieronymi Károly miniszter, báro Jósika Samu, Czorda Bódog, őgróf Pallavicini Ede, báro Bohus Zsigmond, Cseh Ervin miniszter, báro Piret de Bihain Béla, gróf Keglevich István, Plósz Sándor miniszter, gróf Pejacscevich Tivadár horvát bán, Vörösmarty Béla, Oberschall Adolf, báro Roszner Ervin fumei kormányzó, herceg Jdescalesi Géza, gróf Teleki Tibor, báro Átél Lajos, báro Piret de Bihain Lajos, báro Eötvös Loránd, Ghucezy Béla, Laszkáry Gyula, Szabó Jenő, gróf Degen eld-Schomburg Imre, Burchárd-Bélaváry Konrád, Ludvigh János.

— (Legújabb hadihajónk.) Április 30-án bocsátják vízre Triesztben legújabb hadihajónkat, az «Erzherzog Friedrich» csatahajót. Az új hajó jelentékenyen emeli tengeri haderőnkét. Egyik legnagyobb hajója lesz az osztrák-magyar haditengerészetnek. Hossza 118 méter, szélessége 21, víz alatti járata 75 méter, Siemens-Martin acélból készült. Van rajta négy darab 24 centiméteres gyorstüzelő ágyú, azonkívül tizenkét 19 centiméteres gyorstöltésű ágyú, amelyből percenkint négyszer lehet löni, két 7 centiméteres ágyú, huszonnégy kisebb ágyú és négy mitrailleuse löveg. Egy-egy torpedója 560 kilogramm súlyú.

— (Külföldi bíbörök.) Római távirat közli, hogy vatikáni körökben azt beszélék, hogy a legközelebbi konzisztóriumban nem fognak külföldi bíbörököt kreálni, jöllehet Magyar- és Franciaország kormányai ilyen irányban lépéseket tettek.

— (Merénylet a vonat ellen.) Fiuméből jelentik: A dél vasut Szentpéter-fiumei vonalán közlekedő vasut ellen egy ismeretlen tettes többszörös merényletet kísérelt meg. Ezelőtt egy hónappal a vonat mentén földcsuszamlás folytán a vasuti sín földdel volt borítva. Nagy baj azonban nem történt, csak a gépben esett némi kár. A vasut azután védőfalat emeltetett és mégis később ugyanazon a helyen ismét földcsuszamlás volt. A vizsgálatra kiküldött bizottság konstátálta, hogy a földcsuszamlás nem természetes módon történt. Szerencsétlenség azonban most sem történt. Egy héttel ezelőtt a fumei gázgyár közelében a vonalon két kilónyi kő feküdt, de a vonat azt minden baj nélkül leseperte a vágányról. A merénylet mindig ugyanazon vonat ellen kíséreltetett meg, amelyet mindig egy gépész vezetett. Tegnapelőtt a vasuti ör anonyim levelet kapott, amelyben a levél írója azt tudatja, hogy míg a vonat gépészt Fiuméből át nem helyezik, esetleg dinamitmerényletet fog elkövetni. A rendőrség ebben örökdiik az illető helyen és attól félnek, hogy a merénylő másutt, a vonal mentén lévő sűrű erdőktől védve észrevétlenül tehet újabb kísérletet, amelynek nemesak a gépész, de az utasok is áldozatul eshetnek.

— (Carnegie legújabb alapítvány.) Carnegie amerikai milliomos újabb adományával gyarapította milliós adakozásainak sorát. A bőkezű és tudománypártoló milliomos ezuttal mérnöki, technikai és elektrotechnikai kollegium felállítására 3,750.000 koronás alapítványt tett.

A legjobb, legmegbízhatóbb gazdasági és kerti veteménymagvak beszerzésére ajánljuk

GOMBÁS JENŐ (ezelőtt NÖTHLING VILMOS) magkereskedését

BUDAPESTEN, Kálvin-tér. * Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— (Személyi hírek.) Emil Freiherr von Seefried auf Buttenheim, Augusztai bajor kir. hercegnő, királyunk unokája férjének, gróf Seefried Ottónak unokatestvére lábujjának gyógyítása végett a budai Szt.-Lukácsfürdőbe érkezett, ahol a Thermal-szállodában vett lakást.

— (A Kossuth-lakoma.) A függetlenségi és 48-as párt március 20-ára Kossuth-lakomát tervezett, amelyet Kossuth Ferenc betegsége miatt március 27-ére halasztottak. A Royal-szállóban tartandó lakomán az ünnepi beszédet Thaly Kálmán mondja a Kossuth-szerleggel.

— (Szocializmus a Délvidéken.) Temesvárról jelentik: Temes megye egykori határvidéki részén még mindig nagy az izgalom. Szerdán Kusicsón a «Narodni Rees» budapesti szerb nyelvű szocialista lap ügynökei népgyűlést hirdettek, amelyet a főszerkesztő betiltott. A Szokolováról, Mramoráról és más községekből összesereglett több ezer főnyi tömeg azonban nem engedelmessé vált a hatósági személyeknek, sőt a szerb gárda s az előjárók ellen fenyegető állást foglalt el. A nagyobb bonyodalomnak úgy vették elejét, hogy Feber templomból hirtelen katonaságot kértek. Midőn a száz katonából álló csapat megjelent a községben, a tömeg kissé lehült s lassan elszéledt.

— (Nagy anarchista pör Oroszországban.) Szenzációs anarchista pör végződött be a napokban Péterváron. Egy hétig tartó tárgyalás után, melyet orvilkosság, lázadás és terrorizmus miatt indítottak több vádlott ellen, most hozták meg az ítéletet. Az anarchista pörben a legsúlyosabb vádak Gersuni ellen irányultak, aki Oroszország leghírhedtebb anarchista volt. A tárgyalás zárt ülésen folyt le, a terembe senkit sem bocsátottak be. Gersuni valaha orvos volt s fanatikus hittel hirdette az anarchizmus elveit. Agitációjának helye leginkább Dél-Oroszország volt. Amikor nagyon égett lába alatt a föld, külöldre menekült, de innét is állandóan érintkezett az oroszországi anarchistákkal. Két évvel ezelőtt ismét visszatért Oroszországba. Legelső terve az volt, hogy Szipjagin belügyminisztert eltegye láb alól. Talált is rá Batanasov diák személyében médiumot, aki a gyilkosságot végrehajtotta. A diák tudvalevő a schlüsselburgi várfogságban végezte le életét. Ezt követték Bogolomovics kormányzó s Obolenski herceg elleni merényletek. Gersuni Szentpétervárra került, ahol Gregorjev tüzérhadnagyt nyerte meg további tervei keresztülvitelére. Hogy Oroszországnak újabb elrettentő példát adjanak, Pobjedonoscevet, a szent szinódus elnökét szemelték ki áldozatul, akit épp Szipjagin temetésén kellett volna meggyilkolnia a hadnagynak. Amint Gregorjev megpillantotta az ősz embert, visszarettent a gyilkosság gondolatától s kiejtette a revolvert kezéből, de a merénylet terve kitűdött s a hadnagyt elzárta. A fogságban azután több száz oldalas füzetben leírta az anarchista terveit s elárulta társait s így elfogták az anarchista több embereit. Gersuni nyugodtan viselkedett, Gregorjovnek s Meacsikovnak, akiket halálra ítélték, valószínűleg meg fog kegyelmezni a cár s Schlüsselburgba internálják őket. Egy Weizenfeld nevű anarchista s Rimjanikow kisasszony enyhébb büntetést kaptak.

— (Magyar-orosz-ellenes tüntetés Zágrábban.) A zágrábi magyarok ünnepét ismét felhasználta arra néhány zöld kobaku horvát diák, hogy tüntessen a magyarság ellen. Mint Zágrábról jelentik, mintegy ötvenen berontottak a Reinighaus-vendéglő külön termébe, ahol a hazafias lakoma volt és ott illetlen viselkedéssel és trágár szavakkal inzultálták a jelen voltakat. A magyarok, miután rendőri oltalmat hirtelen kérték, megszakították a lakomát és eltávoztak. Közben Marincics kataszteri mérnököt sörös üveggel egy diák fejbe vágta és erősen megsebesítette. A magyarok a bántól kérnek oltalmat és elégtételt.

Zágrábról táviratozzák, hogy tegnap délelőtt a szerb templomban isteni tiszteletet készültek tartani az orosz fegyverek diadaláért. A szocialisták felhívást intéztek a néphez és hangoztatták, hogy ez az isteni tisztelet szégyent hoz a horvát fővárosra. Délelőtt távirat érkezett Miron paktáci püspöktől, hogy az istentisztelet megtartását eltiltja. Ezután az egyetem körül a diákság összetűzött a szocialistákkal. A Starcevicus hívei kifütyülték az orosz és a szerb himnuszokat. Tizenegy óra tájban körülbelül 300 szocialista verődött össze az egyetem téren, melyet a rendőrség megszállott. Más tórrásból még a következő részleteket táviratozzák nekünk: A joppártiak az összejövetelénél összetörték a szerb segélygyűjtő tábláját és inzultálták dr. Mazurát, az Obzor-párt vezetőjét. A szerb és az Obzor-párti diákok a szláv szolidaritás mellett akartak tüntetni és utóbb dr. Frank lakása elé vonultak, akit «apán konzul»-nak neveznek, mert lapja a Hrvatsko Pravo nem rokon-

szervezik most az oroszokkal. A rendőrség elejét vette a nagyobb zavargásoknak. A közönség közömbösen nézte a jelenetet. Este is volt tüntetés dr. Frank háza előtt, de a rendőrség felszólítására a tüntetők szétesztek.

— (Női gyászruhák.) Gyászruhák alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26, Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és aljhossza.

x Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei tájégyezkedés, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33. szám, mindenkinek kívánatra ingyen készséggel megküldi. II.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Alapítványi előadás a Népszínházban. A sok vihart átélte Népszínház igazgatósága a tegnapi este hirdetett Katinka grófnő előadását kénytelen volt lemondani, mert, mint a színpaléla rezignációval jegyzé meg:

«A csödtömegmondok tilalma folytán a Népszínházban lefoglalt ruháknak és díszleteknek zár alá vett részét használni nem lehet. E körülmények folytán a «Katinka grófnő» mára hirdetett előadása helyett alapítványi díszlettel és magánjelmezekkel «Lili» kerül színpadra.

De milyen volt ez az alapítványi előadás! A gazdag De Grange Batteliére báró szalonját az Emke-kávéház nádszékei díszítik és Szirmai az első felvonásban a tüzért postakocsisnadrágban és ingujiban alakította. De a bohém népség ötletségén és kedvességén nem fog ki száz csödtömegmondok sem és amikor a második felvonásban a szolgál bejelenti a künn várakozó Plinhard hadnagyt, azt így tette:

A hadnagy ur várakozik kint . . . de kérem a hadnagy ur . . . izé . . . civilben van. A közönség megértette az extemporizálást és zajos tapsokkal honorálta azt. Azután belépett Szirmai hadnagy zsakettban, lovaglónadrágban, sarkantyus csizmában, ezüst bottal és cilinderekben. De mikor később kényelembe helyezkedik, a bárónak átadja botját . . . «Itt a kardom . . .» aztán a cilindert «ez meg a csakóm». De Hegyi Aranka így is el van ragadtatva tőle: «Milyen csinos, milyen fess!» «Hát ha még nem logáltak volna le az egyenruhát!» sóhajtja Szirmai. A harmadik felvonásban pedig, mikor az unokaöccse kérdezi, hogy mért olyan rekedt, Szirmai nyugalmazott tábornok és szélső jobbpárti szenátor nem átallja bevallani: «Lefoglalták a hangomat.»

Ilyen kedélyeskedésekkel folyt le az előadás, ugyszólván bizalmas családi körben, néhány újságíró és színész előtt, akik igyekeztek a néző teret legjobb tehetségek szerint megtölteni. Ma este a «Vöröshajut» adják, hír szerint az öreg bíró laktópánban fog játszani, az erdő zöld hátterét pedig a New-York kávéház egy billiárd asztalával akarják markirozni.

* Baha Lujza Szabadkán. Szabadkáról táviratozzák: Baha Lujza asszony tegnap fejezte be vendégszerzésének ciklusát. A művészti itidőzése alatt lelkes ovációkban részesült.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Az almafapör vége. A budapesti büntetőbíróház ma délelőtt hirdette ki ítéletét abban a rágalmazási pörben, amelyet Bokor József indított Tóth Béja és Siklósy László ellen. A bíróság mindkét vádlottat fölmentette egy rágalmazás, mint a becsületsértés vádjára alól. Az ítélet ellen a magánpanaszos képviselője, dr. Ságody Gyula főbebezzést jelentett be.

— A megrágalmazott szerb kongresszus. Dr. Mihajlovics Miklós orvos több tanu előtt azt állította H. Harmincz M. Mihály budapesti építési vállalkozóról, hogy bizonyos vállalatok megnyerése érdekében megvesztegette az egész szerb nemzeti kongresszust s hogy különösen Popovics Boldizsár újvidéki plebánost száz forintért sikerült megvennie, dr. Mihajlovics úgy adta elő a dolgot, mintha ezeket

neki maga Harmincz Mihály mondotta volna el. Dr. Jovanics István pancsovai orvos, Masiczky Döme újvidéki orvos és dr. Hics Branka újvidéki ügyvéd tanuk terhelő vallomása után Szilva Géza, a budapesti büntető járásbíró bírja rágalmazás vétsége miatt 200 korona fő és 100 korona mellék pénzbüntetésre ítélte el dr. Mihajlovics Miklós orvost. A panaszos fél védője Zboray Miklós országgyűlési képviselő volt.

NYILTTÉR. *)

Conférences en français

par le Rév. Père Perrin des Oblats de saint Fr. de sales dans la chapelle privée des Dames Anglaises IV., Váci-utca 43. sz.

Première conférence lundi 21 mars à 5 heures. Mardi, mercredi, jeudi, chaque jour messe à 8 1/2, conférences à 9 et à 5 heures.

Vendredi 25, fête de l'annonciation, messe à 8 heures, allocution et communion générale.

Téli fürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben. Természetes forró-meleg kénforrások. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermális fürdők, hidrotherapia, massage. Olcsó és gondos ellátás. Csúsz, köszvény, ideg-, bőrbajok és a teli fürdőku. a felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Bpest-Budán.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A luxuslövásár hanyatlása. A tavaszi első luxuslövásár csütörtökön véget ért. elkel 140 ló — vagyis a felhajtás 43 százaléka, 1110 korona átlagárban. Dacára annak, hogy az átlagár elég magas — 200—250 koronás eladások is történtek. Kétségtelenül beigazolódtott a jelen vásáron, hogy a *gazdaközönség nem tudja kihasználni a luxuslövásárok nyugtoltá előnyöket*. A mostani vásáron a felhajtott anyag nem felelt meg a luxuslövásár követelményeinek, ez volt az oka annak, bár az eladás kétharmad része külföldre jutott, a külföldi vevők része nem tudta szükségletét kielégíteni. Ez kétségtelenül a tenyésztők indolenciája, akik a budapesti vásárra csak azt az anyagot küldik, amit odahaza kéz alatt nem tudnak értékesíteni, holott kétségtelen, hogy sehol az országban jobb árat nem érnek el, mint a fővárosi luxuslövásárok, ahol a jó anyag bizonyosan el kel. Például említjük gróf Andrássy Sándort, akinek 15 felhajtott lova közül 14 el kelt. Ugyanígy a professzionátus lókereskedők is, akik a felhajtás 90 százalékát el tudták adni. A külföldi érdeklődésre számot tarthat az április 17-én kezdődő másik lóvásár is — tisztán a tenyésztőkön mulik az, hogy ennek a vásárnak anyaga kielégítsen minden igényt. Ezen a vásáron osztják ki a földmivelési miniszter által kilátásba helyezett értékes díjat.

A Magyar Agrár és Járulékbank ma délelőtt tartotta 8-ik rendes közgyűlését madarasi Beck Nándor igazgatósági elnök elnöklésével. Az igazgatósági jelentés felolvasása után a közgyűlés hozzájárult a nyereség hovatartása tárgyában előterjesztett javaslathoz, mely szerint a közgyűlésnek 1.560.320 korona 04 fillér tiszta nyereség áll rendelkezésre, amelyből a kölöntartalék javára 100.000 korona fordítatik, 5 százalék, tehát részvényenkint 20 korona osztalék a részvényesek között osztatik fel, az intézeti tisztviselők és szolgák részére létesítendő nyugdíjalap javadalmazására 20.000 korona folyósítatik és a jövő év számlájára 170.261 korona 80 fillér vitélik át.

Állami erdővásárlás Máramaros megyében. Máramaros-szigetről írják: A havasmezői nagy erdőbirtokot, mely régebben a gróf Teleki családé volt és átment a Haas és Deutsch tulajdonába, az állam megvette. A számbavétel

Havasmezőn (Ruszpolyana) e napokban kezdődik meg. A máramarosi erdőszámvevőség főnöke Havasmezőre utazott, hogy mint szakközeg jelen legyen az összeírásnál.

A tejgazdaság Bács-Bodrogmegyében. «Bács-Bodrogmegye Gazdasági Szövetsége» március 28-tól április 2-áig Katymáron hat napra terjedő **tejgazdasági tanfolyamot** rendez, melynek főbb tárgyai: üzleti könyvvitel, zárszámadások elkészítése, a tejszövetkezetek keretébe vágó kereskedelmi törvények megismertetése, adó, bélyegmentesség stb. Továbbá tejszövetkezeti üzletvezetés, mely az ottani tejszövetkezetben gyakorlatilag sajátítandó el. Megismertetnek a tejszövetkezetekkel kapcsolatos intézmények: mint kölcsönös állatbiztosítás, Gazdák Biztosító Szövetkezete, Gazdasági Szövetség, Vajtermelő központ stb. A tanfolyam utolsó napján április 2-án délelőtt a gazdasági szövetség Katymár, Bács-Madaras és Kunbaja községek tejszövetkezeinek szarvasmarha állományából jutalmazással egybekötött kiállítást rendez; ugyanekkor **tejgazdasági gépversenyt** fog az ottani tejszövetkezetben megtartani. Nevezett napon a hallgatók a szövetség titkárnak kalauzolása mellett megtekintik a **szabadkai vajtermelő központot**, hol a vaj és casein gyártás, továbbá az ottani ügykezelés nyer bemutatást. A tanfolyamra csak 15 egyén vétetik föl. Minden egyes hallgató 30 korona segélyben részesül, melyből az utazási költség és élelem fedezendő. Ingyenes lakásról a titkár gondoskodik.

A bácsmegyei gazdaszövetség egyik legfontosabb feladatának tekinti a tejgazdaság istápolását. A szövetség 1903-ban több mint 1000 darab piros tarka fajmarhát importált a vármegyébe és ugyanannyit behoztak egyenkint is a bácsmegyei gazdák. Vannak községek, ahol még 1902. évben alig volt 2 darab piros-tarka marha és ma már 400 darabból áll az állomány. A szövetség 1904-ben és 1905-ben még fokozottabb mérvben fogja importálni az értékesebb fajmarhát. Mindezen körülmények szükségessé teszik a vármegyei állattenyésztési szabályrendelet megváltoztatását, amely érdekből a szövetség most tagjai között mozgalmat is indított.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Készbuza mérsékelt kínálat és korlátolt vételkezdéssel ma csendes irányzat volt. Elkelt ca. 7000 mm. kezdetben néhány fillérrel olcsóbb, utóbb változatlan áron.

Készáru-piac.

Buza:

Tiszavidéki: 1550 mm. 79-8 k. 8.70 korona, 200 mm. 80 k. 8.70 korona, 100 mm. 80 k. 8.67-5 korona, 200 mm. 80 k. 8.67-5 korona, 600 mm. 79-8 k. 8.65 korona, 2500 mm. 79 k. 8.65 korona, 400 mm. 79 k. 8.65 korona, 150 mm. 79 k. 8.55 korona, 400 mm. 78-5 k. 8.60 korona, 400 78.5 k. 8.60 korona.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 78 k. 8.60 korona, **Kulai:** 1000 mm. 78-8 k. 8.40 korona.

Rozs: 150 mm. 6.42 korona, 200 mm. 6.40 korona.

Zab: 100 mm. 5.80 korona, 100 mm. 5.67-5 korona, 100 mm. 5.57-5 korona.

Érték-tőzsde.

Az előtőzsdén igen kevés üzlet mellett gyengülő volt az irányzat. A forgalom tekintetében a déli tőzsdén sem történt javulás, de arra a hírre, hogy a képviselőházban az indemnitást megszavazták, ismét a szilárd irányzat kerekedett felül.

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	640.25	640.25	640.25	---
Magyar hitel	759	758	757.25	---
4 1/2% koronajáradék	98.05	98.05	---	---
Leszámitolóbank	454.	454	454	---
Rimamurányi	476	475.50	475.50	---
Államvasut	637.50	637.	636.50	---
Városi villamos	320.50	320.50	---	---
Budapesti Közut	585.	585.	585	---
Drasche	---	---	---	---

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	643	---	---	---
Magyar hitelrészv.	760.50	---	---	---
4 1/2% koronajáradék	98.05	---	---	---
Leszámitolóbank	454	---	---	---
Rimamurányi	476.50	---	---	---
Államvasut	638.50	---	---	---
Városi villamos	320.50	---	---	---
Budapesti Közut	585.	---	---	---
Drasche	455.	458.	---	---

REGÉNY-CSARNOK.

A cigányok rémulése.

Irtá: Bodnár Gáspár. (1)

József kir. főherceg a cigányokról legújabbán irt igen értékes és becses tanulmányában említi, hogy ő fenségének komoly elhatározása volt a cigányság állandó letelepítése.

Nem lesz talán érdektelen annak leírása, hogy itt, a mi vidékünkön is tudomással voltak ám Fáraó ivadéka arról, hogy fuj valami a levegőben és hogy miként gondolkodtak ők a cigányok összeírásáról?

... Az 1893. esztendőben kiadott a parancsot, hogy hazánkban a cigányok összeírassanak.

Nem is kellett egyéb!

Fáraó ivadéka szörnyű izgalom fogta el.

Van nekem egy komám, — a Piku cigány. Hogy és miként kerültem bele a komaságba, most nem mondok el. Talán egy más alkalommal. Elég az hozzá, hogy az én komám, már mint a Piku cigány is, úgy megrémült az összeírás halatára, hogy alig tudtam lecsendesíteni. Máskor, bármilyen bajba keveredtem, ha én azt mondtam neki:

— Piku, ne félj! Ha a kishiród rendben van, nem lesz bántódásod...

Akkor még a főkapitány ur is közömbös volt előtte.

Most levert, szóltan lett. Villogó, fekete szemét fájdalmasan hunyogatta be és izmai görcsösen rángatództak. Szinte magam is megijedtem, mikor szobamba lépett.

— Mi bajod, Piku? — kérdeztem részvétellel.

— Hát nem tudja Krisztusban kedves kereszt-komám?

— Már hogy mit, Piku?

— Iszen az egész ország tudja már, hogy nekünk menni kell! — És szemét elfutotta a köny.

— Menni kell?

— Menni bizony!

— De hát hova kell mennetek?

— Ne tréfáljon már, Krisztusban kedves kereszt-komám velem, iszen hallotta, hogy József ő nagy fensége... Itt elfogta Pikut az érzékenység és zokogva folytatta. — Hát én kimondom, inkább meghalok, de innen el nem megyek!

— Beszélj hát — szólítottam most keményebben. — Miért, hova mentek? És mikor kell mennetek? Mert én bizony erről a dologról mit sem tudok.

— Hát hiszen összeirtak bennünket! Ezt csak tetszik tudni?

— Azt tudom, Piku.

— No hát azért irtak össze, mert József főherceg ő fölsége Cigányországot akar alapítani. És azt a parancsot adta ki, hogy valamennyi cigány van ezen a nagy országban, mind együtt legyen! A jövő héten lesz a gyűlés, akkor fogják kihatározni, hogy mi is hova megyünk.

Most már értettem a dolgot. Megértettem Piku komám szomorúságát. Feltettem tehát magamban, hogy meghagyom hitében egy ideig a tanulmányozom lelkének állapotát.

Persze ez a kis epizód akkor volna igazán érdekes, ha Piku cigányt ismerné az olvasó. Tipikus alakja ő fájának. Böven meg van áldva cigányesszel és fufanggal. Fekete, villogó szemét be-behunyja, mikor beszél. Két sovány karja folyékony beszédét egyre hevesebb mozdulatokkal kíséri. Vallásáért rajong, a templomot szereti, bár huzamosabb ideig nem tud ott lenni. Bérmaeresztapja — mint ő mondja — Bíró szatmári püspök vala. És erre igen büszke. Komócsy Józsi bácsival egy eskolába járt. Ravasz mosolygással beszél, hogy bár Komócsy híres emberré lett, de azért először suszterinas volt. (Folvt. köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.
Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1904 március 19-én.

M. kir. Operaház.

Gemma.

Táncoktémény 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét irta: Zichy Géza gróf. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

Sursum corda.

Színjáték 4 felvonásban. Irtá: Bosnyák Zoltán. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

Kalinka grófnő.

Nagy operett 3 felvonásban, előjátékkal. Irtá: Faragó Jenő. Zenéjét szerző: Hüvös Iván. Kezdeté 7 órakor.

Vígyszínház.

Takarodó.

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Beyerlein. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

Boris király.

Operett 2 felvonásban. Irtá: Szöllösi Zsigmond. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

A fehér cár birodalma.

Irtá: Csadány Bertalan. Kezdeté fél 8 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a KALAP-KIRÁLY

— tavaszi eisőrangú különlegességeire —

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben

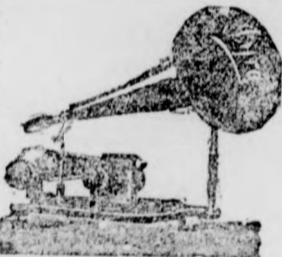
élesme.t specialista. Dívatlap küldetik.

KEMENY és TÁRSA

Betéti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet

Alapította ott 1888. Telefon 21-54.

Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

Phonograph!!!

legszebb mulatság, tisztá, szép hanggal, érteimes előadással

Kellner és Steiner

Király-utca 58. szám.

Képviselek kerestetnek. (205)

58 drb csak 58 drb csak 58 drb csak

Senki se mulassza el!

Ezen bámula'os olcsó, I. rendű zománc edényeket beszerezni, 6 fazék, 6 lábos, 1 merőkanál, burgonyatisztító és hámozó, 1 tézstareszelő, 6 pár acél evőeszköz, 6 drb acél evőkanál, 1 tézsta metsző, 1 teaszűrő, 1 gyorsfőző, 1 konyhakés, 1 kávé-tartó, 1 tej forraló, 1 konyha lámpa, 6 drb acél kávé-s kanál, 6 pár kávé-s csésze összesen 58 darab csak 7.50 kr.

Péncz előleges beküldése ellenében csomagolás díjtalan.

WELLESZ ARTHUR

Karlsbadi porcellán és zománc edények nagy raktára.

BUDAPEST, Üllői-út 41. sz. (Ferenc-körut sarok.)

Uj! „Figyelem” Uj!

Légszesz üngyújtók, garantált 10.000 gyújtás; olcsó légszesz- és villanycsillárak, légszesz- és fűtőkályhák bádagos, légszesz, vízvezeték és villanyfelszerelések jutányos áron eszkozlök **Benedek Hermann** Budapest, üzlet és raktár: Nádor-utca 11., műhely: Eötvös-utca 51. szám.

A „HARISNYAKIRÁLY”

Budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a.

Elismert legjobb harisnyak.

Feltétlen szabott és olcsó árak. — Feltétlen szabott és olcsó árak

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

Kettős elektromágneses kereszt
gyógyít és felüdít kezesség mellett.

E készülék gyógyít és segít fej-, lüli- és foglajásnáti, a mig-rén, neuralgia, vér-telenség, sápkór, szédülés, a filia-rás, nagyothallás, a szilverés, szív-, R. B. 86967. sz. gúresék, asztmatikus rohamok, gyomor gú-esük s egyéb gúresék, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a esz, köszvény, ischias bajában; In-fuenzában s a vele-járó hátfájásoknál; kü-lönösen idegbántai-maknál s a velük járó almatlanság bajában; a vándorló vérkerin-gés bajában s más sok más oly bajban, a melynek a normalis orvosi kezelése szerint

villamos áram a gyó-gyító szere. E készüléknek tagad-hatallan előnye az, hogy nemcsak időröl-ldőre, de állandóan jó-tékony villamos áramot áradoztat szét a test-gyógyításra, a mely egyfelől szinte hámulatos sikerrel gyó-gyít, másfelől a legháláto-sabb óvszer az emberi szer-vezetet megóvó betegségek ellen. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz-éves betegségeket teljesen meggyógyított. A: irodám-ban levő elismerések és bi-zonyítványok, amelyek a világ minden részéből há-lásan emlékeznék meg ta-lálmányomról, mindenkor miniatyri által megtökint-hető.

Akit legkésőbbben 45 nap alatt nem gyógyít meg készü-lékem, az visszakapja a pénzét. Ahol már minden has-talan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék ára 6 korona.
Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék ára 4 korona.
Csak gyermekeknek s nagyon érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel-és külföld részére:

MÜLLER ALBERT
Budapest, V., Kálmán-u. 18 H. Vadász-u. sarok.

Brázay-féle
sósorsze sz.

Használati utasítás minden füveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható min-denütt.

Lakásokat
csékély díj mellett közvetít
«Fővárosi Lakásközvetítő»
Kossuth Lajos-u. 16. 286/1

Egy pontos,
megbízható cautioképes
róm. kath. önálló iparos, ki
jelenleg is saját üzlettel bír,
pályázik egy keresztény
vállalatnál pénzeszedői,
vagy más hasonló bizalmi
állásra. Cim a kiadóhivatal-ban. (12433)

Mindenes
egy keresztény 3 tagu csa-ládhoz kerestetik havi 12 korona fizetéssel. Cim a kiadóhivatalban. (23273)

A magy. kir. szabad. osztálysorsjáték
VI. osztályának Fő- és Záróhúzásához,
ajánlunk sorsjegyeket. Ezen osztályban rövid 4 hét alatt, mely folyó év március hó 23-tól április hó 20-ig tart,
10 millió 555.000 koronát
sorsznak ki készpénzben. 2119

A VI. oszt. sorsjegyek megújítási árai:
(melyek már az V. osztályban játszottak)

Egy egész eredeti sorsjegy	korona 24.-
Egy fél	" 12.-
Egy negyed	" 6.-
Egy nyolcad	" 3.-

Az VI. osztályu vételsorsjegyek árai:
(Uj vevőknek.)

Egy egész eredeti sorsjegy	korona 160.-
Egy fél	" 80.-
Egy negyed	" 40.-
Egy nyolcad	" 20.-

Török A. és Társa
bankháza, BUDAPEST. Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet hazánkban.

Központ: Teréz-körút 46/C.
Fiókok: Váci-körút 4. sz., Muzem-körút II. szam, Erzsébet-körút 54. sz.

A magyar nemzet története.
Elbeszéli Bodnár Gáspár.
Két kötet.
Szép félvázsonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.
Megrendelhető
a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában
(Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.)

Szent keresztuti
és más ájtatossági gyakorlá-sok Krisztus Jézus kinszenve-déséről és haláláról.
Ára kötve 20 fillér.
Megrendelhető a Szent-István-Társu-lat könyvkiadóhivatalában Budapest, (VIII., Szentkirályi-utca 28b).

Olesó
KÁVÉ ÉS TEA

ÁRAK:

1 kl. Háztartási	frt 1.20
1 " Portorico	" 1.30
1 " Kuba (finom)	" 1.50
1 " Kuba (legfinomabb)	" 1.70
1 " Gyöngy (finom)	" 1.90
1 " Mocca	" 1.50
1 " Mocca (legfinomabb)	" 1.60
1 " Arany Jáva	" 1.40
1 " Arany Jáva (igen finom)	" 1.60

Különösen ajánlom naponta frissen pörkölt kávéimat

1 kl Vegyes pörkölt kávé	frt 1.10
1 " Finom pörkölt	" 1.60
1 " Kuba pörkölt	" 1.80

Kávéhoz csomagolható:

4 kl Mandarin es. kev.	frt 1.60
8 " Mandarin es. kev.	" 3.20
4 " Háztartási	" 1.24
8 " Háztartási	" 2.48
1 csomag törmelék	" 0.30

4/2 fillős postaszakná (melyben több fajta is küld-hető) más a vidékre is teljesen bérmentve és elvámolva küld

Balogh László
kávé- és tea-üzlettel BUDAPEST.
Főüzlet és iroda: (209)
VII., Rottenbiller-utca 12. szám.

Szájpadlás nélküli fogsorok.

Szájpadlás nélküli műfogak feleslegessé teszik az inyle-moz használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezése alatt ki-árólag magam készítek. Saját rendszerem szerint. És ezen-fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogssorral néhány perc múlva tökéletesen beszélni és rágni lehet.

Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fog sorok készítésében:

Id. PROHÁSZKA HENRIK
Budapest, VII. ker., Király-utca 15. szám.

Vidiekiek a műfog elkészítését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat 2 frittól, teljes fogsorokat 40 frittól. Mindennemű munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakítok, szájpadlást szabadon nagyóra. 245

Kerékpárosok figyelmébe.
Éppen most érkezett
1000 pár pedál, párja frt 1.80, 500 készlet gummi, egy készlet 2 belső 2 külső trt 10.- lámpák, pumpák, nyergok és mindennemű kerékpár és varrógépi alkatrészek olcsóbban mint bárhol. Uj és használt kerék-párok. Tessék ajánlatot kérni.
Polacsek József és Tsa, Merkur kerékpár és sportkocsi gyár, VI., Eötvös-u. 37. iroda és raktár VI., Andrássy-ut 61.

BUTOROK a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók ugy kész-pénzért, mint részletfizetésre. **HEHRENTREU** és **FUCHS** testvérekné Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közepében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Budapestre utazók becses figyelmébe! **FOGAK 2 forinttól** és teljes fogsorokat rágásra beilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eltört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frittól. Amerikai fogműterem tulajdonos. **Kovács I. Károly-körút 9.** (Gróf Hadik-palota) II. emelet, 8. Található: reggel 9-451 délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.

Minden szó 3 fill.

Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközpontokhoz ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeget beküldi. Ha valaki körülmenyesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyeget felül még 40 fillér küldendő.

Méhészársaknak
Gyakorlati Méhészkönyvet egy koronáért küldök. — Kovács Sándor méhész, Baranya-Csuzán.

Két kis
Singer varrógép olcsón eladó. Izabella-tér 3. Habán.

Alapos oktatást
a francia, angol, olasz, magyar és német nyelvben (társalgás, nyelvtan, irodalom, levelezés, stb.) ad egy úrnő, ki az illető országokban tartózkodott. — Kitiűnő ajánlatok. Kiváló jó módszer.

Maszírozó
ajánlkozik uribáczakhoz fizetés megbeszélés szerint. P. T. Sziv. 4. I. 4/a. (1005)

Törlesztéses készpénz-kölcsönt
földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, háztartások, telkek stb. továbbá környékbeli ingatlanok II. és III. ik tételére 4-7%-os kamattal, személynélküli minden hitelképes egyének havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácfa-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszbélyeg küldendő.

Szobákat
csékely díj mellett közveit «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286 II

Eladó egy négyes
cséplőgarnitúra, egy fűkaszály gyűjtővel Fazekas Jánosnál, Kovásznán.

Cimbalom
kifűnő hangu pedálos, olcsón eladó. Cim: Maros-utca 5. Buda.

Pénzkölcsönt!
Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokaik nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal a tőke is törleszve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénztintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon **Grünsfeld S.-hez** Budapest, Király-u. 28. sz.

1 forint
hefi részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat
fehérneműt stb. veszek legmagasabb áron. Singer, Lujza-utca 15. 902

Függönyök
felrakását, diványokat, fotelokat, matracokat, ablakpárnákat olcsón elkészítek háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos
uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körút 32.
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipők-ből a legolcsóbb áron. — Mértékszerű megrendelések jutányos áron és pontosan eszközöltetnek.

Jelszó: pártoljuk a hazai ipart!
Orlik András
cipész-mester
Budapest, VII., Csömör-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült uri-, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 ft. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 ft. Gyermeccipők 1 ft 20 kr.-tól feliebb. Mértékszerű megrendelések a legutóbbi divat szerint a legolcsóbb áron számítatnak. Javítások gyorsan s fontosnak eszközöltetnek.

Gyermek és női ruha
készítését olcsón elvállalom Logódy-u. 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
SZELLO R.
saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára Budapest, Csömör-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. Javítások elfogadtatnak.

DREZSMANN KAROLY
BUDAPEST
borotva homorú-köszörűde villanyerővel. — Különleges-ségi üzlet hordály- és fodrászati-cikkekből. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort
és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

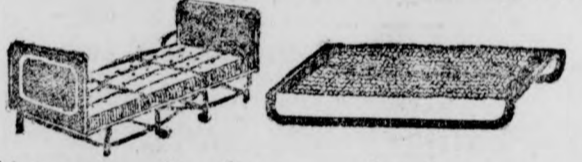
Ingyenesen
közvetíték mindent a világon! válaszbélyeget kérek. «Telegdia» Marosiudason.

Huszár Károly
címer és címtábla festő.
Készít: fa, vászon, bádóg, öntött és üveg-címtáblákat, Specialista üveg-címtáblák készítésében.
Budapest, IX., Soroksári-u. 33.

Van szerencsém a n. é. közönségnek figyelmében ajánlani a Soroksári-utca 41. sz. alatt levő vendéglői helyiséget. — Hol kitűnő magyar konyha és hamisítatlan magyar borok kaphatók. Különösen ajánlom ó-budai fehér rizling és vörös boraimat. Pontos és figyelmes kiszolgálás.
Teljes tisztelettel
Lintebner Ödön,
vendéglős.

Keresek
molnári állást május 1-ére, elvállalok három vagy négy járatu ma/mot önálló kezeletésre, jó bizonyítvánnyal.
Dobay Mihály molnár,
Tuzog.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOLOCSÓBA.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEMAJTHATÓ VASÁGY 1 ACÉLSODRONY 3 KIVEHETŐ MATRACGAL 10 Ft. ÁGYBETÉT 5 Ft.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.
Olcsó, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!
Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruháza.
Magyar gyártmány!
ASZÓDI S. * és TÁRSA
férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41. (Adria-szálló épület.)
Nagy választék angol és francia divatkelemben.
Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 ft árakban a legújabb divatkelemből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 162

Budapest legnagyobb szőnye bevásárlási forrása. Oriási raktár divatos Szukksz Sztóla gallérokban. Viszont-eladónak ritka alkalom.
TSUK MIKSANAL, ANDRÁSSY-UT 31. SZ. KIRÁLY-UTCA 33. SZ.

Világhírű!

a „Rekord“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:
Olaj-, aquarell- és pastelifestésben fénykép után 48-63 cm. nagyságban ára... 20 korona.
Legfinomabb kivitelű Brom, Platin és kréta rajz ára... 5 korona.
Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu festményt készítenk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendeletet szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi. 2114
„REKORD“
festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

500 forintot fizetek annak, ki Bartilla fogvizének használatát mellett — üvegje 30 kr. — valahol ismét fogtájást kap vagy száta húzlik. (Csumagolásért külön 10 krajcár.)
BARTILLA WINKLER ED.
Wien, 19/1., Sommergasse 1. Főraktár Budapest: Török I. Király-u. 19., Andrássy-ut 29., Dr. Egger Váci körút 17. Kapható minden gyógyszerárban. Csakis Bartilla fogviz kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. 9

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-fele valódi angol
UGORKA TEJ,
mely szonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, bőrtrátkát (milesz) stb. és az arcnak frissa üdeséget, fiataloságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, pudro 2 K.
Főszékely- gyogy- BUDAPEST- deszi hely: szerára Erzsébetfalva.
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrássy-ut 28.

Figyelem! Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis lényű kép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen készít hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csunán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglalatik, az önköltségtől, 1 ft 50 krt számítunk.
Az ipar 12 forint 1 darab összezsúrolható vaságy acélsodrony-betéttel, 3-rétű matraccal és terítővel.
csodája! 12 forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodorral és szobbal, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.
Megrendelhető csakis
GICHNER ÜESTVÉREK BUDAPEST, Múzeum-körút 27.
Pa-lan- és matraccyán, szőnyeg- és vasbutoraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Ezt olvassa el!
Villamos zseblampa 90 kr. Vasbot börrrel 90 kr. Szivartárca, valódi bőr 90 kr. Pontosán járó asztali óra 90 kr. China-ezüst cukor-tartó 90 kr. Morzsálós-gép konyha részére 90 kr. Szénvasaló 90 kr. Kávőrlő, két zománc 90 kr. Acél evőeszköz, egy darab, kovácsolva 3 pár 90 kr. Britania evőkanál 6 drb 90 kr. Alpaca evőeszköz párja 60 kr. Alpaca kávés-kanál 4 drb 90 kr. 3 oldalú tőkör 21-es 25 cm. remek díztárgy 90 kr. Söröskészlet, szines üveg díszes festménynyel 90 kr. Lökörkészlet díszes festménynyel tálcán 90 kr. Valódi China-ezüst gverlytartó, 22 cm. magas, drbja 1:80, 25 cm. 2:25, 28 cm. 2:50, 31 cm. 3:25, 3 karos gyertya-tartó, 48 cm. magas drbja 1:50. Azonkívül minden e szakmában vágó e kkek bámulatos olcsón. Utánvételi széküldes naponta 2-szer.
Fővárosi áruház REISZ JÓZSEF, Budapest, VII. ker., Király-utca 43-45 szám.

BUTOROK Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben Buchinger I. butoriparosnál.

Nyomatott a «Stephaneum» körirógépén Budapest, VIII., Szentkirály-utca 28.